

Conserveringsrapport

België, Koersel, Sportlaan, DO

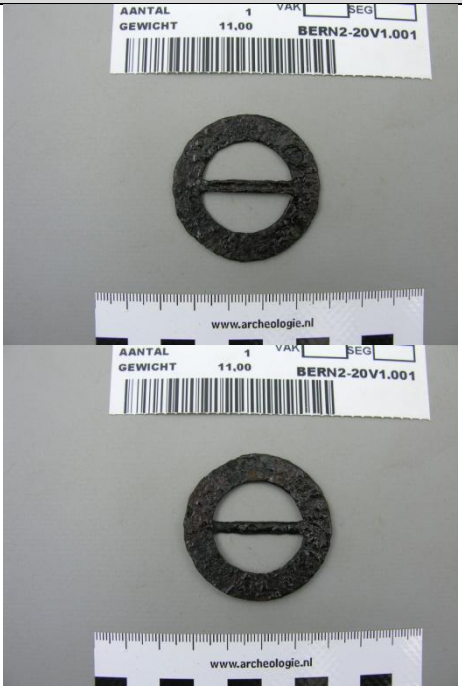
2 stuks, Fe & Cu

Projectnaam	België, Koersel, Sportlaan, DO
Gemeentecode	BERN2-20
Projectnummer	4220209
Jaartal	2020
Projectleider	Bart van der Veken
Reden behandeling	Determineren & stabiliseren
Specialist conservering	Stefania Lorenzotti & Iris Mahu
Datum in / uit	Augustus 2020 / November 2021

Conserveringsrapport België, Koersel, Sportlaan

Vondsten

Korte beschrijving van de vondsten. Een conditie- en behandelingsbeschrijving is per materiaalcategorie te vinden in de sectie "conditie en behandeling".

Vnr	Stuks	Mat.	Foto's voor	Foto's na
1.001	1	Fe		
3.001	1	Cu		

Conditie en behandeling

Koperlegeringen (Cu)

Algemene conditie: de munt was bedekt met zand en kopercorrosieproducten. De algehele vorm van de object was voor behandeling goed zichtbaar. De munt had een vrij stabiel patina.

Behandeling:

Schoonmaken: de munt is mechanisch schoongemaakt door eerst het zand en de corrosieproducten te verzachten met ethanol. Daarna zijn deze langzaam verwijderd met een combinatie van zachte kwasten, wattenstaafjes en scalpelmessjes.

Stabiliseren: het object is geïmpregneerd met 3% benzotriazol (BTA) in ethanol onder vacuüm voor 24 uur.

Consolideren: het object is geconsolideerd met 8% Paraloid B72 in aceton.

IJzer (Fe)

Algemene conditie: het ijzeren object was geheel bedekt met een mix van zand en harde ijzercorrosieproducten, desondanks was de vorm nog goed zichtbaar. Archeologisch ijzer is vrijwel altijd verontreinigd met chloriden, die er voor zorgen dat het corrosieproces wordt gekatalyseerd.

Behandeling:

Ontzouten: Het ijzer is ontzout in een alkaline oplossing van 31,5 g/L natrium sulfiet en 20 g/L natrium hydroxide voor 5 maanden. De vloeistof is iedere maand ververscht. Het bad is opgewarmd tot 50°C en afgedekt met bubbelfolie en een laag argongas om de aanwezigheid van zuurstof in het bad te beperken.

Spoelen: Na de ontzoutingsbehandeling is het ijzer voor circa 5 uur gespoeld in demi-water om de achtergebleven chloriden, natrium sulfiet en natrium hydroxide weg te spoelen.

Drogen: Het ijzer is gedroogd in een oven op 40 °C voor 24-48 uur.

Schoonmaken: Na het drogen is de achtergebleven concretie mechanisch verwijderd met een combinatie van scalpelmessjes, de micromotor met verschillende typen freesjes en het gebruik van een grovere aluminium oxide als straalmiddel in een straalcabine.

Oppervlaktebehandeling: Het ijzer heeft vanuit esthetisch oogpunt, een oppervlaktebehandeling ondergaan door het lokaal aan te stippen met 10% tannine in 50/50 demi-water/ethanol. Dit vormt een stabiele zwartkleurige corrosielaag, maar doet verder niets aan de activiteit van eventuele achtergebleven zouten.

Consolideren: Het ijzer is geconsolideerd met 15% Paraloid B72 in aceton onder vacuüm dat er voor zorgt dat de consolidant goed in het gehele object doordringt. Deze consolidant verstevigt het ijzer en vertraagt de doorlating van vocht.

Aanbevelingen

Bewaarcondities	
Relatieve vochtigheid	Metalen: Metalen worden beïnvloed door een hoge relatieve vochtigheid (RV) doordat dit corrosie veroorzaakt. <u>Koperlegeringen:</u> <35% RV <u>Lood:</u> <50% RV <u>Zilver:</u> <50% RV <u>IJzer:</u> <20% RV
Temperatuur	Voorkom plotselinge temperatuursveranderingen. De temperatuur beïnvloed de relatieve vochtigheid: wanneer de temperatuur omhoog gaat, gaat de RV omlaag (en andersom). Daarom is de temperatuur idealiter zonder fluctuaties.
Verpakking	Geperforeerde vondstzakjes inclusief vondstkaartje in kunststof of zuurvrij kartonnen doos waarin circulatie voldoende plaats kan vinden. Op de zakjes staat "BTA" vermeld wanneer een of meerdere koperen objecten in het zakje zijn behandeld met Benzotriazool.
Opmerkingen	• Metalen vondsten met handschoenen hanteren. • Koperlegeringen die behandeld zijn met BTA hanteren met handschoenen met extra voorzichtigheid vanwege de gezondheidsrisico. BTA is schadelijk voor de gezondheid.